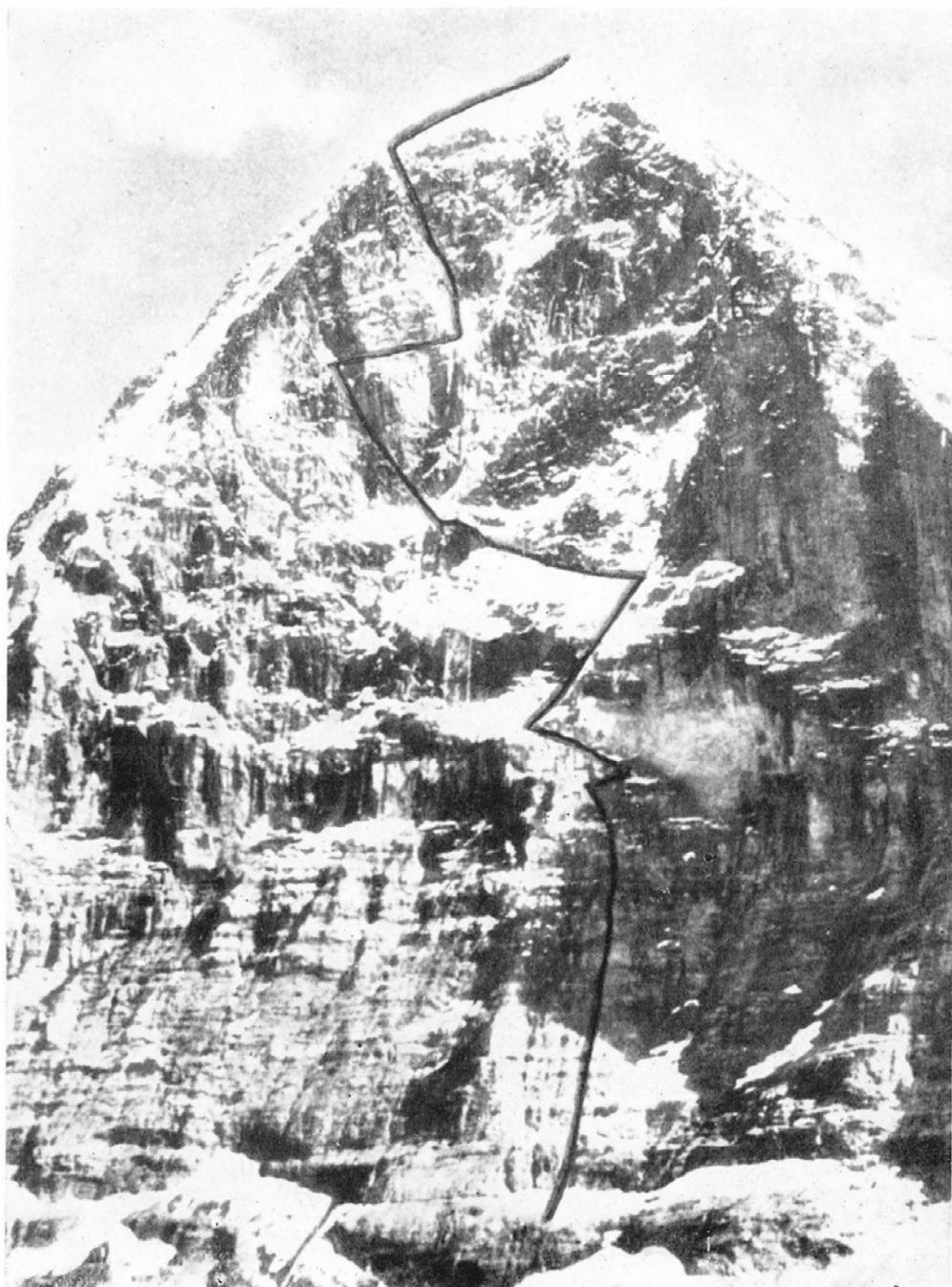

SEVERNÁ STENA EIGERU

INŽ. ZDENO ZIBRIN

*Kvařny
Hlavenská
I. 62*

ÚSPECH ČESKOSLOVENSKÝCH HOROLEZCOV

Z Rhónskeho údolia do sedla Les Mosses (1448) vinie sa cesta medzi vinicami, ktoré sú terasovite vysádzané na južných svahoch, až ich vystriedajú lúky a les. Z Walisu si odnášame dve štyritisícovky a ideme k tretej, najťažšej a najobávanejšej, k Eigeru. Vezieme si však aj dobrú kondíciu a nádej, že budeme

mať viac šťastia s počasím ako vlani.

Večer prichádzame do Grindelwaldu a staviame si stan v campingu pod Wetterhornom. Ešte sme si nevytlizali rany z Matterhornu a ráno už chystáme materiál na Eiger. Niečo treba opraviť, zašiť a dokúpiť. V meste sa dozvedáme, že sa

včera zrútil z Eigeru 23-ročný horský vodca z Innsbrucku Adi Mayr. Do steny nastúpil v nedeľu 25. augusta o 3. hodine. Bivakoval v Todesbivuaku. Na druhý deň ráno o 8. hod. 15 min. sa zrútil zo začiatku Rampy. Stal sa osemnástou obeťou Eigeru. Kto má ale na tejto smutnej bilancii väčší podiel,

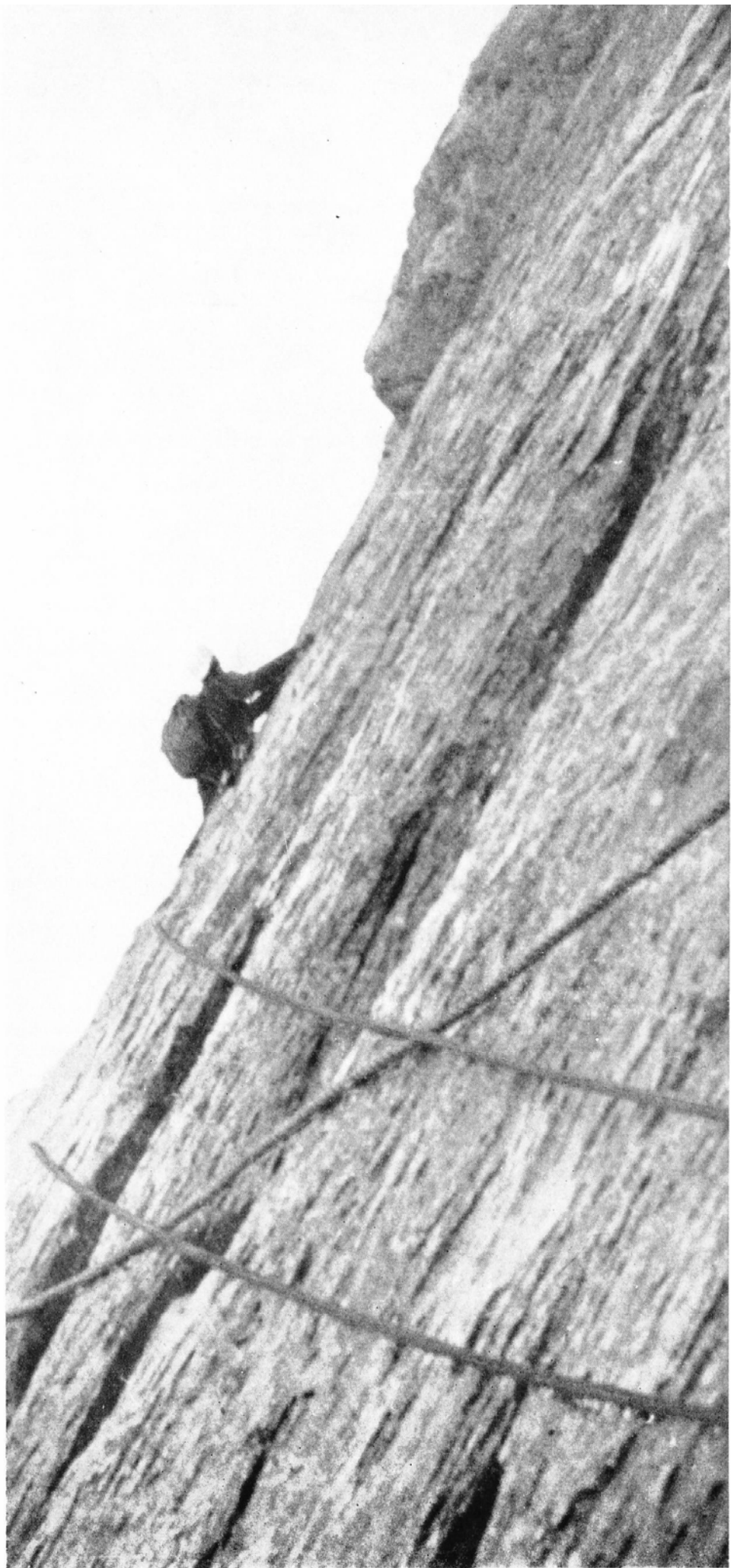
Eiger, alebo tí, čo vyprovokovali do steny mnohých horolezcov nepripravených, v zlom počasí, s nevyhovujúcim výstrojom. Uspokojia sa senzáciou, keď sú húfy ľudí pri ďalekohľadoch.

Táto veľmi smutná udalosť nás ale neodrádza od nášho úmyslu. Máme taktický plán, postavený na tom, že pokiaľ vydrží počasie, nemusíme sa ponáhľať, ale stopercentne istiť a skobovať, kde sa len dá. Skobovanie nám skutočne zaberalo veľa času. Niekedy sme hľadali miesto na skobu viac ako 5 min. Jedla sme si vzali na štyri dni, musí nám vystačiť: 1 kg chleba, 1 kg medu, 40 dkg maďarskej salámy, 1/2 kg sušeného ovocia, 6 trojuholníkov syra, 1 sardinky, 4 pomaranče, 2 polievkové kocky, 2 citróny, 20 kociek cukru, 30 dkg čokolády, 2 tuby mlieka, 8 limonád (šumienky), spolu asi 4 1/2 kg. Keď som stál nad hromadou, ktorú sme chceli vziať, zdalo sa mi nemožné vtasnať to všetko do dvoch malých plecniakov. Páperové vesty, bivačkové komplety (z pogumovaného silonu), „ždarák“, dvakrát dva páry rukavíc, rezervné ponožky, čiapku, vlnenú spodnú bielizeň, 60 m lano, 30 m pomocnej šnúry, 10 skalných, 6 ľadovcových skôb, 12 karabín, čakan, kladivo, kladivočakan, 2 stupačky, prilby, baterku, stúpacie železá, šálku, suchý lieh a fotoaparát. Všetko sa to zmestilo, iba 2 stúpacie železá a prilby zostali na plecniakoch. Mali sme aj spiatocné lístky na Eiger-gletscherstation a spokojne sme sedeli a čakali na odjazd. Vtom salutuje grindelwaldské rameno spravodlivosti, tvrdiac, že na Eiger môžeme ísť iba vtedy, keď zložíme 1000 švajčiarskych frankov, aby mali v prípade nehody z čoho hradiť výlohy s našimi mŕtvami. Tolko peňazí sme ne-

Ťažká škára
Druhé ľadové pole
Tretie ľadové pole. Vľavo vidieť
stopy A. Mayra
 Foto inž. Zdeno Zibrin

Hinterstoisserov traverz
Po druhom bivuaku
(na snímke R. Kuchař)
Traverz Bohov
(na snímke Zd. Zibrin)
Foto inž. Zdeno Zibrin

mali. Dali sme mu kľúčik od auta s tým, aby ho predali, keď sa nám niečo stane. Našich oktávií chodí vo Švajčiarsku dosť, sú s nimi spokojní, a tak vzal kľúčik od auta a milostive nás prepustil. História s políciou sa však neskončila. Spali sme na chate Eigergletscher s poľskými priateľmi Bielom a Mostovskim. Chceli sme ísť na Eiger spolu, čo je v takej stene určite lepšie. O 22. hod. sa k nám dobývala opäť polícia. Hľadali Poliakov, ktorí vraj nemajú v poriadku pasy a musia ísť okamžite s nimi. Poliaci mali batožinu v našom aute. Policajti nám prekutali auto a všetko sa vysvetlilo. Bolo nám smutno, ale najmä Staškovi a Janekovi, pretože sme nemohli spoločne uskutočniť výstup.

Ráno o pol tretej vstávame, a už o pol štvrtej sa naväzujeme na snehovom poli pri okrajovej trhlíne. Vchádzame do trhlíny a ťažkým previsnutým žliabkom na kazateľnicu. Tu sa začínajú sutinové police, po ktorých sa dá chodiť krížom-krážom. Mrzne, postupujeme pomerne rýchle. Je nám teplo, dávam si dolu čiapku spod prilby. Prilbu som však nedotiahol a keď som odkladal istiace lano z pleca, zavadil som do nej a už som ju viac nevidel. Iba som počul, ako skáče z police na policu.

Postupujeme cestou známou nám od vlašajška. Keď prichádzame na vrchol rozbitého piliera, hľadáme lano, čo sme si tu nechali vlni. Presne sme našli miesto, obaja sme si ho pamätovali, ale lana niet. (V tomto roku sa pokúšalo už asi osemnásť horolezcov zliezť stenu v lete, a tak nie div, lano sa im zišlo.) Odtiaľto už treba liezť: mokrý traverz pod Ťažkú škáru. Ňou dve dĺžky lana hore a ďalej k Hinterstoisserovmu traverzu. Naša skoba z r. 1960 je ešte tu. Fixné lano natiiahnuté v traverze je zase o niečo biednejšie, neradno sa ho veľmi chytať. Radan lezie dĺžku po pomerne dobrých, ale ľadových stupoch. Občas zabije skobu a ohľaduplne osekáva ľad zo stupov, aby sa mi šlo istejšie, keď vybijem skoby. Mám rešpekt pred prvým kľúčovým miestom, povestným tým, že tu zahynulo už veľa horolezcov. Podarí sa mi ľahko vybiť skoby, lebo v tomto vápenci mizerne držia. Tým som sa ale zbavil jedinej možnosti udržovať rovnováhu, lebo chytov niet a nemôžem využiť ani ťah lana. Snažím sa využiť starého lana. Ak nevydrží, vypendlujem do kolmých platní. Ďalšia dĺžka je ešte horšia. A potom cez previsy, na prvé snehové pole. Prichádzame k Lastovičiemu hniezdu, kde raňajkujeme. Dolu na snehovom poli vidíme asi 7–8 ľudí, ako s nosidlami prekutávajú trhlíny a morénu pod stenou. Hľadajú Adi Mayra.

Prvým ľadovým poľom sa nám po dobrom snehu postupovalo pomerne dobre. Miestami ho však bolo málo a museli sme vbiť ľadové skoby. Pole po niekoľkých dĺžkach sa končí a spája sa s druhým poľom kolmým, 100 m dlhým ľadopádcom, tzv. Eisschlauchom. Dve hodiny sekania a nebezpečného lezenia. Ľad sa odlupoval od skaly, pod-

mytý vodou. Skoby v ľade vôbec nedržali. Nevieme sa už dočkať druhého poľa. Sklamalo nás. Na zrkadliacom sa ľade sú snehové fliacky a treba sekať aspoň z času na čas stup a biť skoby.

Sú 2 hodiny a horný okraj poľa sa nepribližuje (výška poľa je asi 250 m). Najviac nás znepokojuje, že slnko začína svietiť na vrchol a na pole stále častejšie dopadajú balvany, rútiac sa dolu mohutnými skokmi. Uhýbame doprava, aby sme skôr prišli na okraj poľa a mohli sa kryť pod skalami. Priamejšia cesta by bola cez pole krížom doľava, no istota je istota. Je 6 hodín a k „bivuaku smrti“ by sme už nedošli (r. 1935 tu zahynuli vyčerpaním Sedlmeyer a Mehringen). Ostávame spať na malej, nepohodlnej, ale dobre chránenej plošinke. Varíme si čaj, zjeme syr a čokoládu. Obliekanie nám zaberá veľa času. Musíme sa vyzuť a vyzliecť, aby sme si mohli obliecť teplú spodnú bielizeň a suché ponožky. Zajtra polezieme už v teplem oblečení, lebo bude menej energie, a tým aj telesnej teploty. Obliekanie v skale si vyžaduje veľa opatrnosti, sústredenia a trpezlivosti, ako pri najťažšom lezení. Každý prudší pohyb by znamenal stratu rovnováhy alebo stratu nejakej dôležitej časti výstroja. Teplo oblečení chvíľami podriekavame. Je pomerne teplo a budíme sa, iba keď nám stúpila niektorá končatina od nepohodlnej polohy.

Ráno po teplej polievke lezieme ďalej. Treba prekonať zvyšok druhého poľa až k „Hladidlu“, potom je dĺžka V. stupňa a 3 ľahšie k Todesbivuaku. Tu bivakoval Mayr, nachádzame zvyšky jedla. Aj my veľmi dôkladne desiatujeme. Zostup na Tretie pole nie je ťažký. Potom sa začala na nás lepiť smola. Stupy Adi Mayra Tretím poľom sú veľmi veľké a husté, zrejme tu už psychicky nebol v poriadku. Je to už tretí deň od jeho smrti a keď chceme stupy použiť, musíme si ich upravovať, lebo sú už zľadovatené. Ľadové pole je strmé 60°, ľad je čierny a tvrdý (blankeis). Asi o 11. hodine priľieta lietadlo blízko ku stene. Podarilo sa mi rozoznať reportéra z Blicku Stolla. Mávame im a oni opätujú naše pozdravy. Sme práve v polovici poľa, budú mať z toho iste efektne obrázky. Tí, čo lietali včera, si tak blízko netrúfali.

Doliezol som k Radanovi a ten mi pokojne oznamuje, že mu spadol kladivočakan. Dal si ho do karabíny, na ktorej sa nezatvoril zámok. Pri pohybe kladivočakan spadol. Rozmotávame pomocnú šnúru a na nej si budeme posielat kladivo a čakkan. Chvíľami to ide, chvíľami sa veci zachytávajú. A tu je povrch ešte hladký. Ako to pôjde v skale a v traverzoch? Tieto operácie nás veľmi zdržujú. Nie a nie prísť k Rampe. Na dovŕšenie sa nám zachytil koniec pomocnej šnúry pod previsom asi 25 m pod nami. Zvoním, lano pruží, ale je stále zaseknuté. Musíme ho dostať, lebo ináč je naše polozenie vážne. Odvážujem sa a zlanujem dolu, kým stačí lano. Skúšam odtiaľto zvoniť ale nejde to. Odrážam sa najhlbšie, ako môžem, a šnúra je z väčšej časti opäť v našej moci. Šplhám sa hore

a Radan mi pri tom výdatne pomáha. Medzitým pribudli štyri lietadlá. Zrejme zstili, že niečo nie je v poriadku. Hukotom nás iba znervózňujú a zne- možňujú dohováranie.

Keď sme sa dostali na Rampu, začalo sa nám lepšie dariť. Niekedy sa dali skoby vytĺcť kame- ňom alebo inou skobou a nemuseli sme manipu- lovať šnúrou. Po troch dĺžkach prichádzame na ľadovú naklonenú plošinku, kde sa zrazu končia stopy Mayra. Bolo vidieť, ako sa pod ním odlomil výstupok z ľadu. Tu sa teda lúčime s naším pred- chodcom, ktorý urobil za nás veľa práce v Treťom ľadovom poli. Opatrne preliezame to miesto.

Sme definitívne na skale. Dávame si dolu mačky a rýchlo postupujeme hore. Po štyroch dĺžkach je Rampa kolmejšia, mení sa na komín. Sme tu dobre chránení pred skalami. Keď prichádzame k vo- dopádu v Rampe, sú 4 hodiny. Za vodopádom je ľadové, stometrové pole, ktoré je prudko odstrelo- vané skalami z hrebeňa. Bolo by riskantné teraz naň liezť. Okrem toho by sme vo vodopáde úplne premokli. Zostávame v „prepychovom“ bivua- ku s tečúcou vodou, z ktorej sme si robili „šumáky“ a ušetrili „Metu“.

Noc je teplá a nasledujúci deň opäť nádherný. Ľadovým poličkom v tvrdom ľade sekáme stupy, potom nasledujú dve skalné dĺžky V. stupňa k „Božskému traverzu“. Božský, lepšie povedané čertovský traverz sú široké, miestami však iba ako dlaň úzke, sutinové police. Je to päť dĺžok takmer bez skôb a tie, čo sme zabili, boli symbolické, aby sa lano „nevlieklo po zemi“. Z Pavúka vidíme iba jeho chápadlá. Je skrytý v kotlinke za rohom. Priali sme si, aby tu bol dobrý sneh... Nebol. Bol tu iba čierny ľad. Chceli sme si zľahčiť postup, a preto sme postupovali ľavým okrajom, aby sme mohli v skalách skobovať. Asi 12,30 hod. sme pod „auf- steigryami“ a potrebujeme sa dostať vrchným chá- padlom Bieleho pavúka. Z vrcholu stále častejšie padajú skaly a ľad. Vrchol je už dávno vo svetle slnka a ľad v komínku, ktorým chceme ísť, topí sa vo vodopád, stále sa zväčšujúci.

Skoby zatĺčené v topiacom sa ľade sú iba ilu-

DENNÍK Z EIGERU

27. 8. nedeľa. O 3. hod. nastupuje Adi Mayr. Popoludní o 16. hod. dochádza k Todesbivuaku.

28. 8. pondelok. Ráno pokračuje v lezení. O 8,15 hod. sa zo začiatku Rampy sklzol a spadol až na sutinu o 1000 m nižšie.

29. 8. utorok. V stene niet nikoho.

30. 8. streda. Nastupuje Kuchař-Zibrin o 3,30 hod. O 9. hod. sú pri Hinterstoiserovom traverze. O 14. hod. Druhé snehové pole. Bivuak 18,15 hod. Nastupuje o 5. hod. Alois Strickler a Ernst Schmied, bivukujú v Lastovičom hniezde na Prvom snehovom poli. Postupovali veľmi pomaly.

31. 8. štvrtok. Kuchař-Zibrin začali liezť o 7. hod. Došli poobede o 16,15 hod. k Vodopádu, kde bivukujú. Alois Strickler a Ernst Schmied pre nevoľnosť Smieda zostúpili. Ráno nastúpili Poliaci Stanislav Biel a Jan Mostowski

zórne pevné body. Radan sa vracia, aby si obliekol gumovanú vetrovku. Moje istiace stanovište tiež nie je ideálne. Istím s batohom na hlave, aby som sa chránil pred padajúcimi skalami. Radan nevá- ha, aby veľmi nepremokol, rýchlo sa oprie chrbtom o skalu, nohami o ľad a tak prelezie kritických osem metrov. To je práve koniec lana. Ale na sta- novište ešte potrebuje šesť metrov, aby mohol vbiť istiacu skobu. Potom leziem, vlastne šplhám po lane ja. Skoby som nevybíjal, len aby som bol rýchlo spod vodopádu. Nohavice a podkolenky mi aj tak presiakli vodou. Dnes sa už hore iste ne- dostaneme. Voda a kamene nám bránia v ďalšej ceste. Keď sme sa udomácnili v Cortiho bivua- ku, bolo asi 16,15 hod. Do vrcholca nám chýbalo 290 m.

R. 1958 tu šesť dní bivukoval Talian Corti, kým ho Hellepart nevyviesol na štít. Je to neprijemný a zbytočný bivuk.

Sme mokří. V noci sme veľmi málo spali. O štvr- tej hodine som náhodou vykukol zo „ždaráku“ a dojem bol veľmi deprimujúci: nevidel som na krok, okolo nás bola hustá hmla. Už sme nezažmurili oka, iba trnuli, či začne snežiť. Uvarili sme si ra- ňajky a pripravili sme sa na brieždení vyraziť. Bolo šesť hodín, začala sa sypať „krupica“. Zla- nili sme asi 12 m a pendlovali doľava pod žľab dlhý asi 100 m, ktorý nás mal doviesť na Mittelegi grat. Lezieme, ako najrýchlejšie môžeme, aby sme boli von zo žľabu, kým sa nezačnú sypať lavíny. Naše obavy boli na šťastie zbytočné. O pol hodiny sa vyčasilo a keď sme vyšli na hrebeň, už svietilo slnko. Zľadovateným hrebeňom s množstvom pre- visov sme prišli o 8,15 hod. na vrchol Eigeru. Pri- lieta prvé lietadlo, aby nás pozdravilo. Mávajú nám. Zhadzujeme navešané železo, odväzujeme sa. Dostali sme sa zo zajatia Bieleho pavúka a už ne- túžime po ničom. Vychutnávame víťazstvo. Hovo- ríme si, že tohto roku sa už nenaviažeme viac na lano. Kocháme sa výhľadom na Mt. Rosu, Matter- horn, Mt. Blanc. Sme šťastní, vyliezli sme stenou, akej niet páru v Európe.

a Švajčiari Sepp Inwyler a Kurt Grütter. Na Druhom ľa- dovom poli sa spojili. Bivukujú na hornom okraji Druhého ľadového poľa. Približne ako Kuchař-Zibrin. Večer znova nastúpili do steny A. Strickler a ako spolulezca si našiel Rakúšana Lea Schlömmera, ktorému neprišiel spolulezec. Bivukovali v „Bivukovej diere“, tesne pod „Ťažkou šká- rou“.

1. 9. piatok. Kuchař-Zibrin o 7. hod. nástup. O 11. hod. pri Pavúku, o 17. hod. v Corti-bivua- ku, kde bivukujú. Biela-Mostovského, Grütter-Inwylera dobehli v Rampe Strickler so Schlömmerom a spojili sa. Bivukovali spolu na hornom okraji Rampy. O 9. hod. nastúpili do steny Taliani Guiseppe Lafranconi a Pier Lorenzo Aquistapace. Poobede preliezli Hinterstoiserov traverz a o 17. hod. boli v Lastovičom hniezde. Bivukovali medzi Prvým a Druhým snehovým poľom.

Vrchol Eigeru

Foto inž. Zdeno Zibrin

O 15. hod. nastúpili do steny Angličania Christian Bonington a Don Whilans. Bivukovali v Lastovičom hniezde.

2. 9. sobota. Kuchař-Zibrin 8,15 hod. dosiahli vrchol. O 10. hod. zostúpili na Stanicu Eigergletscher. Šesť horolezcov z Rampy postupuje v poradí Strickler-Schlömmer, Biel-Mostowski, Grütter-Inwyler. Strickler-Schlömmer sa na hornom ľadovom poli odpojili a dosiahli vrchol o 17. hodine. Ostatní o 18. hodine. Všetci bivukovali 200 m pod vrcholom.

Ráno nastúpili traja Nemci: Kurt Walter, Otto Siegel, Martin Erdenkäufer. Od Ťažkej škáry sa vrátil v ten istý deň.

Angličania zostúpili, Taliani zostúpili. V tenže deň sa zrútilo lietadlo s reportérom Geroldom Zustom, jeho sekretárkou Annelieste Lüthy a pilotom Johannom Zumsteinom, ktorí fotografovali horolezcov v Eigeri. Všetci sa zabili. Boli v jednomotorovom športovom lietadle „Norecrin“. Lietadlo spadlo na Eigergletscher. Príčina: nevhodný typ a dostali sa do vzdušného víru. Poobede sa zrútili dvaja horolezci z Baselu zo SV hrebeňa Eigeru a zabili sa. Našli ich Angličania, čo sa práve vracali zo severnej steny.

3. 9. Nedel'a. Dopoludnia zostúpili Švajčiar, Poliáci a Rakúšan. Z novín sme sa dozvedeli o postupe družstiev, čo šli za nami. Biel a Mostowski liezli pred Grütterom a Inwylerom. Grütterovi spadol čakan a musel sa preň vracat'. Bolo to pod Ťažkou škárou. Potom dobehli Poliakov a na Rampe liezli spolu. Stricklerovi spadli v rozlámanej škáre pred Hinterstoiserovým traverzom mačky. Stenu doliezol bez nich. Noviny prvé dni písali, že pomaly postupujeme. Ako vidieť z denníka, nepostupovali družstvá za nami o nič rýchlejšie. Až družstvo Schlömmer-Strickler išlo veľmi rýchle. Treba brať samozrejme do úvahy, že v krátkom čase pred nimi prešlo šesť horolezcov a v ľade boli vysekané stupy.

Najťažšie miesto nad Pavúkom

Foto inž. Zdeno Zibrin

V predposledný deň sme aj my mohli neskoro večer vystúpiť na vrchol. Zastavili nás kamene a nechceli sme hazardovať. Nasledujúci deň sme boli za 2 hod. na vrchole. Družstvá po nás spali na vrchole.

Prečo sa zišlo pod Eigerom toľko ľudí? Vlni v lete stenou nik neprešiel. Tohto roku čakalo chvíľami až 18 horolezcov na počasie. Odišli, lebo už bolo neskoro a nebolo nádeje, že by sa mohlo v stene liezť. Ako písala švajčiarska tlač, my sme vyvolali nápor na stenu v tak neskorom termíne. V niektorých novinách boli zprávy, že dosiahneme vrchol asi v nedeľu. Bolo to na Treťom ľadovom poli, kde sme stratili kladivočakan a museli sme si posielat' čakan na pomocnej šnúre. Potom sa nám šnúra zasekla, a tak sme stáli na jednom mieste vyše hodiny.

Vrcholový hrebeň

Foto inž. Zdeno Zibrin